

મુરતની મુરત ❀ ❀ ❀

25-9-20 અથવા

સુવર્ણની માળા

— સંશ્લેષક — “શંકર” —

તે

શ્રીમદાચાર્ય — મુરત.

લીમડાચોક — મુરત.

જ્ઞાતિ પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શ્રીમદાચાર્ય સંસ્કૃતભાષા શિક્ષક.

લીમડાચોક — મુરત.

મુરત ચક્રાના પુત્રપર ટાંકી પાસે આવેલા “શંકર”

શ્રી. પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકળે જાયું.

કીર્તિના ચાર ચાલ્યા.

2015

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ
૮૮૦૪

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૦૪ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ રત્નવલ્લી પુસ્તક

વિષય દેવનાગરી

સુરતની મુરતઃ~

— અથવા —

~:સુવર્ણની માળા.

શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી ક્યાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેલા અમ્મગ થવા દઈ, રહેજો મુજ બોખન.—આ
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુન્નરો પ્રાણુજીવન,
મુલાકાત મુજ તાત તણી લ્યો, રૂટે જીગમતે દિન.—આ
હાલ તમારે મહેલ આવવું, જરા રમે નહિં મારે મન,
દયા કરી દયો રગ મુને હે, સુંદર તન અંદન.—આ

લક્ષ્મી-વિજય—

અખળાના ખેલી બહાલા, મારા સુંદર સ્યામળા,
બહુનામી, જગજનના સ્વામિ, લગ્ન રાખો શ્રી ધનસ્વામ.
નરવર નાગર દીનબંધુ કેશવ કશ્ચના સિંધુ,
પ્રેમથી પ્રજ્જી લ્યો જીગરી સુંદર સ્યામળા—બહુનામી.
બહાલા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
ભવભય હારી લ્યો જીગરી, સુંદર સ્યામળા—બહુનામી.

સત્યનારાયણ—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મહાભી, બરમ ભારી અને ખીરસે ખ દી—આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશળ કસાઈને, આપે મહારે વનમાળી—આ.
ભુડાથી ભાઈઓ ભુત પણ નારો, નીચાની જુડે સઉ ડાળીરે—આ.
ભકતોને ભીડ તીડ, ઉભરાટ હોને, દોરંગી દુન્યા નીકાળી—આ.
ધરનાને ધંટી છે બંટી બાવાને, બળતાને નાખે સઉ બાળીરે—આ.
નંદબત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યોને શાણા,
દૂર્લભ માનવ અવતાર, અવની મહી ઓરાણા.
બાળપણ રમતા ગુમાવે, જીવાનીમાં લંપટપણ ભાવે,
વૃદ્ધાપણાએ જીવ લોભે તણાએ રટે નહિ કીરતારે.
મરણ શ્વાસ જવ ચાલુ થાયે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ,
પીડાય મારે, પરતાય પાપી તારે, આંસુ વહે ચોધારે.

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની વારી છે...અરે.

બીચારા કોઈક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પહંતો અરે અરે રામ;
સુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.

ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાખી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઠજ;
પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.

ગયો સાચાનો વખત હા, દગલખાજની વારી છે. અરે.

પુંડળીક—

અધિક સુખ આપી બીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી યુલયુલનું બચ્ચું બજાવ...અધીક.

પુરા હશે પુન્ય પરભવે કીર્ધા; બાર્યા સુશ્રીલા તો સદમાગ્ય સિધાં,

ધરવાળીના ગુણ ગાય, ગાય બધું ધરવાળીના ગુણ ગાય...પ્યારી.

કાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા,

પતિથી પતી પૂજાય—મીઠાં ભેગાં ખાટાં ભેરો ખપી જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રોપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સ્વાય થજો શ્રીમુરારીરે.

રાજ સમામાં રાજ સિધાર્યા, વચન વડીલનું પાળી રે.

કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, વ્યાકુળ થઇ મતિ મારી રે,

કપડી કુટીલ છે કૌરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેમતા હે દીન બંધુ! રાખજો લાજ હમારીરે. અરજ.

આહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન હોરે.—મને.

લાચાર હું મિચારી છું શીદ ભ્યો હો કોરે.

બુવાનીથી દીવાની છું મારો હો હોરે હેલા—માં

પ્રાણુ દાન છે પ્રિતમાં પુછી કરજે પ્રીત,

પ્રાણુ દાન તો સ્હેજ છે, કંઈ પ્રીતની શીત,

આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેરારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, ભ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા પારી, પારી કીધી ઉપમારી,

નવ પદ્મ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ વળમેલી;

મિતિ પીયુષથી નવલ ખિસેલી, લેજો સ્નેહે સંભાળી—આ.

કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવળો
માયા રાખી મહારાજ થો—દર્શન દેવાને કાજ.—થો
ચરણ કમળ નિશદિન ગુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન હચરવાને,
શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવળો.
મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—(મિત્ર-ધર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે સુખના સાથી થાય.
માતા પીતા બ્રાતા થકી, બળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,
જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણુ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રતનથી આ ભજવણુની સફર સફળ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચાર ભુવન તણી પુરુષાર્થે મળતી રહેલ છે.
સદ્ભાગ્ય-વિણુ સન્નિમિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે,
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક એ અક્ષર માંહી સમાય.
લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે મહારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે મહારી
રહાય હવે એક છે, ત્હારી—લેજે હિમારી.—અર્જ
બાળ સંભાળ કરી, બેઠી રથીર હામ ઠરી,
મરેલીને નાંખ ન માતી, લેજે હિમારી.—અર્જ
અંધને નેત્ર જેવાં વહાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાયત્રસ વિના નાંધારી—લેજે હિમારી.—અર્જ

લલીત સુધા—

આવો મનમોહન આ યોવન, બગીચો બતાવું.
બગીચો, બતાવું મોહન પુષ્પે જ્વાલું.
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન
અપ્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,
પ્રેમની ભૂરકી લગાડું, હે નેહને નખને નચાડું.—પન
સેતુરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,
અંધર રણ પાન પીવાડું હે અંધર રસ પાન ચખાડું.—મન
હૃદય સરોવરની શક્તિ પાણે,
મિત્રીને પાંખે સેલડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું.—મન

૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ યુક્તસેલર. લીમ્બચોક-સુરત.

શ્રી સિદ્ધ સાચેંદ્ર—

કરી ચઢીઈ ચાહુ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાબી ખ્યાલાને રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે,
શહેર કરમે ગામ ગામડે ચોક ચોટે ગેટા કરી,
હિન્દુસ્તાનને ખુબ હંફાવ્યો કલિ નામ લે નહી કરી.
આધરાનૃતનું પાન કરાવી નંપુરાક નિર્માદ્ય કરે,
બલબલાને ભક્ત બનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંખરે.

રનેહસુધા—

આત્યું જોનનિયું આતું શા માટે મસ્તાન ?
હું દિવાની બની, દીવાની બની.....આત્યું.
મીઠું રશીલું દઈ, મુજને કંઈ થાય છે;
દઈ દુઃખાઈ મારે મનકું મુંઝાય છે.
શું કરે ઉપાય ના મારાથી સમજાય છેહું.
એળે જીવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખોલી કરમાય છે;
લહે ના લેવાય રનેહ શાગર સુધાય.....હું.
કબિર-વિજય-રાગ, બજન.

આવો, આવે સમયે અમેને ઉગારવા ધિરા ધાઈ,
સાહે કરે સહુ જોતાં રામ રધુરાઈ.
મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પહોંચો પારા,
ભુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગાયા નહિ જાયે યુજો. ત્રણે જીવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જેવા, જગમાં જોરાતા.—આવો.
તાર્યાં આપે તંતે ભક્તો જીવે અલહયાખાઈ જેવા,
આનાંદે આરાધે છે છે દાદી, દેવો કેવા-કેવા.
બેદામાં વિખ્યાનિ વ્હાલા, સૂણી કરે સર્વ સેવા,
કબિરનાં કટ કાપો લાખેણી, સુકિરતી લેવા,—આવો.

બજન તુલશીદાસ—રાગ બજન—

આજ રહો મેરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મેરે પ્યારે.—રધુ.
જો તુમકો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સહાસેરે.—રધુ.
રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ, ચદ વૃતનિયમ હમારે;
આજ ન રહું પર માત કૌશલ્યા, દશરથ બાપા હારેરે.—રધુ.
ચિંતા સંહિત સૌમિત્રા નંદન, ભયે કુટુંબસે ત્યારે,
તુલશીદાસ પ્રભુ ફર ગમન કિયો, નયન પહે જલધારેરે.—રધુ.

સત્યનારાયણ—

કહું આપવિત્તી કર્મ કયા દુઃખવારી, કાળજીનું નાંખતી સંહારી...કહું.
આ નગર સાધુ શેઠની, બહુ લાડકી દીકરી હતી;
ખાતા બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેઠાજર થતી...કહું.
માતી હીરા પહેરી ચરણ, ધરણી પર ના રાખતી,
તે આજ દુષ્ટકા કાળ તમ ઘર આવે છે, લીખ માંગતી...કહું.
પતિને પિતાજી લેઈને, બહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઈ ગઈ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...કહું.
ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે;
લીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ ભીખ માગશે...કહું.

અજીતસિંહ—

અશરણુ શરણુ ! ધરણુ ધારણુ ! ઇશ તારણુ ! તરણુ કૃપાળ !
ચરણુ સ્મરણુચી તરણુ વરણુ ! પાણુ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન રંજન બવ ભવ ભંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શકળ અખિલ દુખ દલન, કરન વિશ્નુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અજ્ઞાન,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ દંશ અગર જગ ભાણુ.
નાથ નિરંજન ! પર બ્રહ્મ ! મુખદાયક દૃષ્ય સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનવું જગ વંદન ! કરે અખિલ કલ્યાણુ.

રત્નેહ-સુધા—

ઓ રત્નેહ બીના શીરતાજ ! ખાલી ખીયોજ આ પ્રેમની,
રત્નેહ ભરપુર છે, પ્રેમનું, એ નુર છે હો. ઓ—
રંગીલો મધ આ રત્નેહ તણી ચીજ, યીજ તું રત્નેહબીની નાર
વાહ બહાલી વરણુગી અલગેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુમન્યુ-રત્નેહ.

શુક જયંતિ—

કરં દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો બ્રહ્મ બાસે છે,
સકળ કામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાસે છે....કરં.
અખંડીત એક એ જયંતિ, જડે નવ અમ વિશ્નુ શેઠી,
મને મહારં જતાવે છે.....મને.
હૃદય ધનથી ભિખાણના, કિર્ણુ દશદિશ વ્યાપે છે,
નિર્મલદે હું આનંદુ.....મને.

શુક જયતિ—

આર્ય ઉત્પતિ થાય ક્યાંથી, જ્યાં આવાં અધર્મીત કર્મો થાય,
માખણુ માટે નિર વસોવે, કંચન તજ કોઠીને સ્થાય.
એક ટકાની હોય તોલણી, તોય તપાસે સઘળે દામ,
ખુબ ટકારા ખખડાવીને, પુરણ પર્ખા ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, વર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હુતર કરવે રામે આજસ, અભિમાને અંધા અથડાય.
જુદા દોળ દમામ રાખીને, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાધવા વેચીખાય.—

મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો! ઉભાં રહો! ઉભાં રહો જરાય! ઉભાં રહો જરાય!
ન મારાથી ચક્રાય... ..ઉભા રહો!
(કેમ શુ! થયું) વાંચો કાંટો, જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....હુબ ખહુ થાય.....ઉંહું? ખુબ જાણે લ્હાય;
જાણે પ્રાણુ મારા આ જાય.....અરર એાય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, દે બદલો કિરતાર,
સત્કાર (૨) સ્વોકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે ખ્યારી,
સખળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સુખી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમું નમું સરણુ ગતી નમું નમું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમું નમું—ઉમાપતી
કરો મહાદેવ દયા, હરો હુબ પીર બિથા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમું નમું.—ઉમાપતી

શુકન્યા-સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદની,
આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જામી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલજામી એ...કરે નમણું
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષ ઘેલાં હેડા કરે હાસ, ઝલક સ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન
સજની શુ સમજ કરો રજનીના ગુણમાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણ હવે હું...ગાઢ, પાપ પુન્યમાં હવે, શીદ સ્વપ્નાનું...એ,
કાયા ભારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ હે છે વિસારો,
એ...ભકિત નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેજે ચિત્ત ધારી;
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના કસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાણા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારેને,
કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવેને, હૈયું થેલું આજે પ્રેમ પુન્યવાને.
પાદ પંકતી રજ ચુંબવાને, મધુ વાણી સુધારસ ચુંસવાને,
ભારા મોઢેરા મહેમાન રંક મદુલી સુદાવેને—એ.

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારરે, ફિરતાર મારે,
ભવુ સદા સન્નિવિદાનંદ આપ્ય તે તારે કે મારે.—એક.
મરવું છે નફી માનવી, ફેગટ પડો છો પાપમાં,
સમગ્નુ થઇ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમાં.
બાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બરફના માળીઆં;
કાળનો ઉઝળાટ થાતાં, હાથ વહેતાં ચાલીઆં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરો ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

સૌભાગ્ય-મુંદરો—

આંખો ખોલી જે જીવ આ, દીસે દુનિઆં ફાની,
શાની જીંદગાની રાજ રહેવાની માની.—આંખો.
આ ધન ધામ મેરે, મહેલો ને બાડી વજ્રકા,
ખંતે સાચબ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
અચિંતો દાખશે ટોટો, અજલનો ફિરસ્તો,
કરી લેને લલાઈ એજે, છે, સાચી કમાણી.—આંખો.

ભદ્રાભાભિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને?—અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અક્ષી!.....એ.
પ્રાણ વિના હુલસારો, સખી શાને?—અંતરે.
સુદ્ધિ મારી શું બદલાયે! ધર્મ મારાથી; બુલાયે,
સૌકંદ્ર મને મુખ બંધે પણ, લાજ ન આવે જરાયે—સખી શાને અં.

૮ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

ચન્દ્રગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાન પીઓ નર ! એક પત્નીવ્રત પાન,
જીને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે ઠંથ્યાણુ.—પીઓ.
તમે આહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન,
ભિદાહરણુ રૂપ રામ બનો ખુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણુ.—પીઓ.
પાણિ ચલણુ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણુ.
કેલ એક બીજનો તોડે તે છે પશુ હેવાન.—પીઓ.
જેનાં માત તાતનાં બુદ્ધ, રજ, વિચ્છિન્ન અતીતીમાન,
તેના સુત પત્નીવ્રત ચુકી થયે વિપચિલા જ્ઞાન.—પીઓ.
નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
બ્રાહ્મ બ્રાહ્મ તેના રસ છુંડે, સિયો અમરતા લાણુ.—પીઓ.

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમાં ત્રિમની,
મમતાપ ઊરના ઠારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપ્તું તમ નામની (ર) નથી ઇચ્છા હામ દમામની,
ચિત્ત આહુ શેવા શ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી બામિની-આશામની.

સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હંસોની ગતી હંસો જાણે, કાગ ન કાંઈ પીછાણે.
ધાય રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દશાને લહે કોઈ ના ભાવે,
સુર ભજનનો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.

ઉદયભાણુ—

અલભેલા લટકાળા બહાલા. પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીયા,
રસધેલા રીસાળા બેઠા. દેહના દેવળ માંડી રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પપ્પાળું, વચનને કુલદે વધાણું,
હેતના હીચેજો હળુ હળુ હીચેજો, હોંસે હસીને હસાણું.
શૃંગાર સજી સગનું બાવે, ભોજનની આજ ધરાણું,
હંતું ક્યુંમર રીસનું રાષ્ટનું, ચામઠાઈ ચણી બેઠેમ શાક રાષ્ટનું.
બરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી ક્યોરી પુરી, શુદ્ધ રનેલ વાસના,
ભાવના બુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં બેઠું છું.

ઉદયસના—અલભેલા.

વિજ્ઞાવણી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર ખસ;
ત્યારે ત્યાં લગી જાણજે, જ્યાં લગી જાણેજાણ.
સદા સંસારમાં મુખ દુઃખ, સરખા માની લઈએ,
રાખે જેવી રીતે રાખા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.

સાખી { પીપળ પાન ખરતા, હસ્તી કુંપળીયાં,
{ મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી આપુડીયાં.

નહી જેવીતે તેવી મિલ્ય, કોઈની નભતી નેપથ્યે;
દશના ઢંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઈએ.—સદા.

આખી { કદી મહેલોને માળીયાં, કોદીનછાપરખાટ
{ કોઈ દીન એવો આવશે, બૂખ્યાન મળેલાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કાગવીરા વાલમને દેળે, દુઃખીનો સંદેશ;
“જેગણુને વેધે વિજેગણી, કે જોતી મે જીશ દેશ.
જામે જીતની યુધ્ધ હય, ઇતનો કહે બતાય;
વોકો યુરો ન માનીએ એજ કહાં...સે લાય.”
ગાગરના પાણી ઝુકી છળે, સોગરના માઝા ઝુકી છળે
નીતીનો એ ધારો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો, પધારો પ્રાણેશ.

બુદ્ધદેવ—

કાયા કાચ કુંપો, તું ચેતરે, હિણુ ભાગી હંસા;
અવિચળ પડીને તું પેખરે, હિણુ ભાગી હંસા—કાયા.
ઝાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા મુકી દે ને તું કારીરે, હિણુ ભાગી હંસા.—કાયા
એ દિનના છે ધરજળ સઘળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે,
એ દિનનાં છે સગાં અખંડી, એ દિન મુખ મેવાનું છે.
એ દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે,
લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફરખાનું છે.—કાયા.

પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુન્તીમાતા તતુજ તારા, વીરપણું એકાં કારી,
હાથ તણાં હથીઆર બેતારી, ચાકરી ઝુઝીને ધારી.
સિંહ વસ્ત્રા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરપને વિશારી,
ગૌઆણીઓના રક્ષક રહેતા, બક્ષક વૃતિ વિશારી.
રાજ રમાની લાજ મુઠાયે, ખાજ અખાજ ખુવારી,
બ્યંડળ વિરો પહેરે ચીરો, ધર્મ કીરો લાચારી.—કુન્તી

મીસખાઈ—રંગ. ભજન—પદ.

જુલત રાધા સંગ, ગિરીધર કુંવતા રાધા સંગ,
અખીલ કુલાલકી કુમ મચાઈ, બર પિયકારી રંગ.—ગિરીધર
લાલ ભઈ બિંદ્રાખન જમુના, ફેશર સુવત રંગ”
નાચત લાલ અધર સુરભર, ધિમી ધિમી બાળે મૃદંગ”

મીરાં કહે પ્રજુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.

સતિ—તોરલ—રાગ ભજન —પદ.

એસલ કરી છે વિચાર માથે જમ કરો માર,
સ્વપના જેવો સંસાર, તોળાઈ કરે છે પોષર.
આવોને એસલ રાય આપણ મળીયે,

ખરા સંત હોમે ત્યાં જઈ બળીમેજી.....

આ ભવ આવીયો અવતાર, માથે સદગુરુ ધાર,
જાતું ધણીને દરખાર, એકલી ઉતારે ભવપાર.—આવોને૦
મોતિ એરજમાં ઝોરાય, મથે ધરણુ કરો ધાય,

કુટે ફાગડીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખખરું થાય—આવોને૦
નવલખ કોથળીઓ બંધાય, ત્યારે ગાંધીટો કહેવાય.

હોશ માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુઝ મોથેરાં થાય.—આવોને૦

નિત્ય નિત્ય હરી ન્હાના જાય, કોમલા ઉજળા ન થાય,

એટો કુણ્ડિકોને તે તો બાપ, કોને કહેવા જાય—આવોને૦

દેખાદેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,

હાથમાં દીવો લપને, છની આંખે કૂવે પડવા જાય;

એવિ ચાર જુમની વાણી, સતિ તોરલ દેવી મામ—આવોને૦

સ્નેહ સુધા—

ડાહ્યા ડમરા બાણી બાગે રૂપાળાં, કાલા શેઠા બાગે છોશું! રડીયાળાં.

પુરુષ તણો પહેરીને જમો ઠીક જમાવ્યો રંગ,

રંગલ રમણું રહેયું સંગે (૨) બળ્યા બમારા દંગ. (૨) ડાહ્યા.

છુકસેલર—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;

આશ્રિતપર શું સીજાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.

માનસ સરના રાજકંસ તમે, મુક્તાશળા ભોગી;

કુસમ કુસમતા, સમ સેજ સુગળી, મુડી થયા તમે શોળી કાન્ત.—તમને.

જે સરવર જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંઠક કલ્પે નવ ધણીયે,

સુખ દુઃખમાં નિશ્ચિન અનુસરતી, કિંકરી કલ્પે પરકરીયે.

બેધારી-તલવાર-હિંદુ-વસુધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લળી લળી બહેકે શું જોતી વળી ઘેઝી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલપેલી, સાહેલી તારા તનમાં—
રહી બહુ સોને સુગંધી મળેલી.—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કાંઈ આવી બાંધો પાટો, બુડી; ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં બાંધવો ક્યાં પાટો—હવે ચાલ, ધુતારી ચાલ (ચાલીએ છીએ)
સાગર-સરિતા—બજન, રાગ, પદ

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુખ કુલી મરનારા,
દાળાં ધેળાં કરનારાં ખાંતે ખાતા ખાનારા.—ચંચળ
“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકારે,
આજ મળ્યું ધન કાલે જારો, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ
મોટા મોટા નર મરી ગયા તારે મયું ન કંઈ સાથ,
મોટા મદ શો જાગવો, તમે જારો ખાલી હાથરે.—ચંચળ
અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજન વાહ, વાહ, કૃષ્ણ કળી કુરખાન વાહ, વાહ,
ચન્દ્ર વદની છો, ભરી મદની છો, ઝરી રસની યુક્તાન; વાહ, વાહ—ચંપા.
શાશ્વત ચતુર સુમણ, વાહ વાહ, અલાપ પરી હું,—

કુપી હરી છું—ગળે લગાવે યુધ્ધવાન,—વાહ-વાહ.—ચંપા.

રનેહલતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મોટી, હાય હાયરે,
.....શુભ સૌને મોટી (૨)—જે
સારો દિવસ સેવા મળવી, પોહવું આખર થાકી,
રાત વિરી ન માલમ પડે કે નોકરી જગી—શુભ
અમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેઠ,
ધ્રુવ જગતમાં જીવતર તેનું (૨) જારે આશરે પેટ.—જુગ
પંડીત જ્ઞાની ધ્યાની સને લાખી ગયા વિચારી,
શુભામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી—જુગ
લિખિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીર.
લાખ કાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
કુલ સૈયામાં રાખો તો પણ કહેશે મુજને પુંચીરે.—જગમાં
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દઇ પોષાય,
અમૃત પાશો તોય જશણની ગંધ ફી નહિ જાયરે.—જગમાં
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી થોડો કાળ લગામ,
ત્રી અંકુશ કરવા ટાણે શું હરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન શું? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વદે વેણુ મીઠાં મુખે સ્વામી, ખીજ સંગ રતી રસ જમી.
સોભાને રશના એ રશાળી, ઉરમાં રાખી પાપની પાળી,
કૂર-કુર્ત ઘોંગી ને છુતારી, બણી ચુંકેલ જરિ વિગરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા! નહિ, ક્યા નહીં! તલસાર,
જાર મારે જગદીશને, છેતરવા! તૈયાર.
રડે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મરતાન,
લલ્લુભાઈ નર લાખને, પણ કોઈની ન એ શેતાન.
રનેહ-મુધા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુરીલતા કરતા.—કામી
કરે અનીત્રિ અધમ અનીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા,
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ અનીતે ફરતારે.—
લાજ મરમને કુરી પરાઈ, પાપી પગલાં ભરતાં,
અંતે ફટફટ થકને પાપી, તીણ મ્હોતે મરતારે.—કામી
સાગર-સરીતા—

કુંવારું રહેલું ધણુંજ સારું અલ્લુ પરણવાનું—કાકાજી અલ્લુ પરણવાનું,
સારો ધણી જે નહી મળે તો જુગજુગ રડવાનું—કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને વ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, એ
વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
બાણીયા દીક્ષ મુંગો મરી, નહિ તો ફજેતો થાય એ કાકા
તમારું નખોદ જાય.
મેના તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું
નરપિશાચ—

કોઈ અલમેલે અણસારે લેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામલુ કરી મને છેડી—મુકો વરણાળી. આ-છેડો ના છેડો—કા.
ગુલે મુલજાર અંગોનિ બહાર, તમે લઈ લેશો ના;
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,
ગાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ કેશો ના.—કોઈ.
મરદારખા—“કળેડાની કહાણી.”

કોને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીસાયે ધાણીરે.—કોને.
લોક વગેરે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે—કોને
હું જોખન રશ મુલતી, પણ જોડીની ખોડ,
પીયુડો રમે લખોટીયે કરતો દોડ દોડ.
જગદીશ! હવે મમરાણીરે, સહાય કરને શ્રી સારંગ પ્રાણીરે...

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલાંજન, વંદન દુઃખ હરતા ।
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય જગના ધરતા—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ હો સૌના પાલનહાર (૨)
બાલ સુ ચંદન જય ખડખડન, નંદન વન ફરતા—કંસ.
“અકળ કળા કળી ના શકે, પામર જીવ નાદાન;
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.

શૃંગીર—

ગાન મધુરાં કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરાં કંઈ ગા,
નારલીયા તણા સાવુદો ધારી, કામચુગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઝરપર ધારી, એકત્રી ના હરખા.....અલીરજની
યોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, સિતળ સમીર ત્રંવા...અલીરજની
પિતૃલક્ષ્મી પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, ને સરસ્વતીનો સંવાદ.
ગુણની ખાણ મને ગણુ, ગંગા કષ્ટ આધમના કાપુ.
મુજમાં ન્હાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપુ.

મહિમા મારો એવો સાખ પૂરે છે...દેવો...
જમના મારું નામ અરે હું, યમની બિતી ટાળું,
મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રગળું.
હરનારી હું હાની...વાત એ છે...ના હાની.
સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળા તિલમીશ હરનારું,
કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરું હું સારું.

કરૂણા મારી પામી.....દાસ ખોય જે ખામી.
મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આશ.
કરું સ્નાન ને પાન દંમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો;
સુખમાં દેજો સ્થાપી.....માતા હું.....પૂરો...પાપી.

લિખ્મપિતામહ—

શૃહસ્થાશ્રમની શોભા સધળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નહારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...શૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પદ્ધતિ રહ્યાં સંગાથે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહું કહેવાય...તે શૃ.
નારી વિના કહો કાણુ નિપજ્યા, સાર્વભૌમ પણ એથી ઉપજ્યા;
કુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણ નારી મા થાય-તે-શૃ.
જગતની જે આઘશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;
ચંદ્રી શૃહદેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સ્ત્રી સમજાય-તે-શૃ.

સરદારખા—

જનમી જનમમાં જેણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન,
ગારી ગળે સુંદર દીલ્લખરના, ગાને નહિ ગુલતમી.
જનમ્યો તથાપિ નવ જન્મ્યો, સમજ્યો લ્યો તે હેવાન,
બહાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે જોજી મસ્તાન—જનમી.
ભર ભર પિયાલા પી લીધો હડાવો રાગ રંગ,
દિલ્લખરની સાથ બાથ બીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર બાગ્યવંત,
અનન્ય રંગ અનન્ય રંગ, રંગ રંગ.—વાહ૦
બુદ્ધદેવ—

જનમમાં લોકો, મારે લોકો, સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા મારે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કાંઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
મજા કરી તે ખરી, મરવા પડી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જનમમાં

સરદારખા—

જેજે હોં અલી ઘેલી, કળી મળી, ભોળી, ભુંડી કળી જા,
રસની રસીલી થતાં લુટાલુટ આ વ્હાલી વીસરી જા.
પ્રેમની ખાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જેજે હોં જેજે હોં જેજે આ
વ્હાલી વિસરી.—જા.
વ્હાલાંના વેણ રસીલા નેણ, બહુતી નાંખશે બહેન,
બહુતી ઘેન લુલાવે એન, જોગન, ની, શી આ તરફજી.
રસીલા સજોડે, મ્હામો ભણે કોડે, ખડે ન્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે.
પ્રેમ ભગીચે ભમતી ભમરી, લેતી ગુલાબ કેતકી લહેર
ઘડીક ગુલાબ ઘડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તોએ ગુલાબ એનો નવાબ હોય, બા હોય આ લ્યો તારે.—જેજે હો.
કામલતા—

તમારે આસરે હું આવી. મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી ખોલાવી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
ભોળું હવું કુંવારું બપોરે, આ! મન મારું;
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરખ્યા, એ શું વ્હાલા, વિચારી દેશો.
તારા કહેણો—મને નાથ.

વચનપ્રભા—

જાણ્યો જાણ્યો તમારો પ્રેમ મમ્મો શું છળી,
તારા રૂપમાં જુલો—મયું, દીલકું ગળી.—જ.
જાણે પિયુ મન ભાવતી, પરજી બીજી નાર,
જુહાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરજી હું પ્રેમદા—રાજી છલ્યે સદા,
જો પરજીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા.
“હીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ્ ભગનમ્ ભવંતુ”
આ શું—લગ્ન ગાંઠી, ફરી પરજી બીજી પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

બુધ્ધિદેવ—

જેયો સાજો હાપજનો બંદાર, હાં હાં, મોટો કર્યો વેપાર; (૨)
બની હતી ચાલ્યો બર ચૌટામાં, પુછ્યાં ભાવ બજાર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાવ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અકકલ તણી ફરાજી,
કરો મસ્કરી, ભલે પરાક્રમ જે જે બીજી વાર (૨)—જેયો.
મલ્યો દલાલ પુરો પાજી, એણે બગાડી દીધી બાજી,
હવે બુધ્ધિ બતાવું ઝાઝી જેથી બજાર ઉઠે ગાજી;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હા હાં (૨)
હું શીખારીથી બની જવાના, મુનીમ હુકકાલાલ હાં હાં—જેયો.
સ્નેહ—મુધા

જેખન રચ બધું હુંટો દિલદાર, ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જેખન.
હું મદ્યેલી ને નવેલી, પુર વજારે ખીલી રહેલી,
કુસુમજળી નીરધાર સુંટો દીલદાર હુંટો દીલદાર—જેખન.

હંદુમતિ—રાગ—ભજન—પદ.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા જેઈ શું રાચે,
દીણ ભાગી હંસા સાથા મોતી શે ન ભાસે.
આવજી કેરી વાદળી જામમય થઈ નભ જાય,
તરસ્યો આતક ટળવજે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જં.
સ્વાતિદું નીંદુ પડવાથી. પેટ ભરાશે,
આસા પતંગ ઉમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
વિટળાઈ વટાળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જં.
ઝરખડા મનડા સંતોષથી મુખ ચારો.—જંજળી.

પુદ્ગલ—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી મહેકે
સાહેલી જાણે અમર તણા આનંદ લહેકે.
કુલી જલવેલી દીસતી સોદામણી,
એ...જહેની આતો હેતાળ એની જાંચડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ જહેકે—સાહેલી.
મિતું યૌવન પુર આ મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠો કુસુમલ જાંચડી મીઠો તરૂ કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોદાય, નિરખી નયણાં કરી જાય.
અંગ આનંદ ઉમરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.
નિલમ સાણિક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નાદિં કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં મન ગુપ્ત લેવાને...ગુણીં
કાંઈ સુરખ બાવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા વાવે,
સંત જ્ઞાતા સત્ત ગુલાબ વાવે સુગંધ બરવાને;
આ કર્મ તણા કાંટક લાગે, બવસાગર તરવાને...ગુણીં
કંઈ છોટમ—રાગ, ભજન,
ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણુ લમે છે માથે રામજી
ધામ ધરા ધન સુત-ધણીઆણી સેવક નાવે સાથ રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બરાબર, તેમાં નહીં કંઈ તારૂં રામજી
ધન સાંચ્યું પણુ ધર્મ ન સાંચ્યો, ક્યાં જન્મારો હારૂં રામજી...ચટ
મોટપણાનું માન બરાયું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કાંકર જોશે ત્યારે, થર થર કાયા ધુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરમે, તો બવતો બાંધે બવ રામજી...ચટ
સત્યનારાયણુ—થવાનું તે થવાનું છે—

ચીંતા સુરખ નર શું કરે, લખીયું લલાટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુટ્યું ન છુપાય.
કાંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી, કર્મ સદા બંધાય,
વાળું તેવું છે લાણવાનું, વિશ્વ વિજીતો ન્યાય...ચીંતા.
બાવળીયા વાવે મુક્યાં ત્યાં, કેમ ગુલાબ ચુંટાય,
જીગ્યું ગુલાબ પછી ના નહીં તે, બાવળમાં બદલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ મોતી મંગાવે,
મોતી દીધાં તો મળશે મોતી, રીઠ જોડો શંકાય...ચીંતા

કળીર ભજન—રાગ-ભજન-પદ.

ક્યા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા ક્યા દેખો દરગામમેં,
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, હોડા સમંદર જલમેં.
તુગરા બેઠન વાલા, કુબે, સુગરા તર જાય ઉનમેં—મુખડાં.
મુછ સમારી પાષડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
ડૂંગરકા પાની જોબનકા લટકા, ઠલ જાવેગા ખીનમેં—મુખડાં.
ઓર કાયામાં ધાસ ઉગત હયે ગોઆં ચરત હયે બનમેં,
કહેત કળીર સુનો બાઈ સાધુ, રહ ગઈ મરકી મનમેં—મુખડાં.

“રા” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ હિજવળ કરવા, ક્યારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... ..અધકારના વાદળ ભેઠી,
ચંદ્રકુળ મણી દીન મણીના સુણથું ક્યારે નાદ—મંડીનાદ.
દેશ દેશની મધુરી મૈયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... ..સુર મુનિવર યુગ યુગ પોવાયા.
જેનાં ચરણ સરોજ સુમી, એવી અમ જનની,
... ..જગ વિખ્યાત ભારત માતૃ-દિવ્ય.

સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દૂર મતીસે નથી દેખતો, ચેત ચેત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુદામ છે, બાવે બજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદામ છે. (૨)—દૂર
સ્વારથનો સહુ સંજો ધરતા જગની જુડી ઠગાઈ છે,
તનધન જોબન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઈ છે.
અંત વખત કોઈ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઈ છે.
અમીરગયા હિમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાણા નર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.

“રા” માંડલીક—

ધન ભાગ્ય મારે આગણુ આવ્યા, સોરઠના રીરતાજ,
વધાવો રાજ કુમ કુમ ચાળ કરીને આજ
અંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તાર તાજ,
અમદાતા તારી જુગ જુગ કરિ પ્રસરે મહારાજ—વધાવો
.....સોરઠ તજા સુખા અમારે આગણુ આવ્યા:
સુરજ હયા સોના તજા, અમ અંતરે ભાવ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાવ્યાં.—આ

ચન્દ્રહાસ—

થતોરે દુઃખદ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર ભુવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારાં.—કેમજ.
મન મુસ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાહુ કરી ન્યાસ.—કેમજ.
પ્રભાત—રાગ. સામગ્રી.

પદોરે પોપટ રાગ રામના, સતી સીતા પદાવે—૫૦

પાસે બધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,

પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦

તેનુંરે ધડાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રત્ને જડાવું,

સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦

પાંખ પીળી ને પગ પાંદુરા, કાટે કાંઠે કાળો,

નરસંઘના સ્વામીને બળે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫૦

જાગૃધર અને સતિ વૃંદા—

પાત પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્નારી,

સતિત્વ તથા પ્રભાવે, કાવે ના દુષ્ટા ચારી.

પ્રતંગીઠ રૂપ માળી બમે, ભુક્ષી બાન ખારી,

જંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ૦

સાખી { શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી, પરખે કશતાં વાર,

ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.

તજીને માતીનો માળો, સેવે સદા મુકી ડાળો,

અરે ! પડતીનો ચાળો, રૂવે દેવને સંભારી—પતિ૦

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા ખ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,

બાળા બાંધે હજી કાટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.

દોરે લાં જતાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,

પિડે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ હયો ધારી—નર્કનો.

દિકરી કેરા કામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,

દે દાટી, ચાચ માટી.....ધનની, બને અતે ખુવારી—નર્કનો.

સુરદાસ—

ખોહું ક્યા મેરે ખ્યારેકી બતીયાં, ખોહું ક્યા મોરી છોટીસી છતીયાં

ન ધરિ, ચેત ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમે દુઃખી કર ડારી

પકરી જીગલ કર બસન અલગ કર, કિય પરદરી ડર, છત અધર નરપર—જો.

મરેર ડરે જોરશે, મેરો કોમલ અંગ,

સાખી { એસે નિરહય નાથકો મેં સુપને કહું ના સંગ,

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાચુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, બહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાસને, નાની શું સમજે બહાલાના બહાસને.
હું તો બહુએ સગજી છું, જાણી બોલો બરથાર તું બહુ
માથે ચડી (૨).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનેગાર—

નલતી નથી ન નલશે, કાયમ સદા રાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, દૂરનાઇ બાદસાહી.
પહોંચ્યાં હજુરે વાતી, લઇ બન્ને હાથ ખાલી,
શીકંદરો સિંધાવ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુમત થતા હમરો, કપે જમાનો સારો,
મુશ્લીસ હો માલગરો, રહેશે ન સચ પાઇ.
કોઇ ભક્ષકે પુરા, બરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહાંત આલ્યા, દેવા જન્મામ ત્યાંહી.
ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાથ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
શું ફાગટ ફાં ફાં મારે મુરખડા બરે આભથી બાથ.
કમળ પત્રપર જળખિંદુને સુકાતાં શી વાર,
આવણીની જળ બરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બમર,
સોદાગર સમજી જઇકરો પુણ્ય વેપાર, જીવજવું છે ખાલી હાથ—
સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી શું તરછેડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંક દઇ અહો બમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીશી, પ્રેમ પોજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદ વન, ભટકી ઓ બમરા, આંખો અહો શું ફરી દોડી,
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હોડીમ હોડીમ, પંખી મુસાફર, રેન રહી છે, હવે ચોડી પરદેશી,
હાં ચોડી પરદેશી.....હાં ચોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

૨૦ સાસ અને સસતાં પુત્રાંકે મળવાનું ઠેકાણું—

ધુધ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોહારતીરે, પપૈયા વધુ હુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર હોડે તનમાં, અતિથાન બળી રહી મનમાં—પિયુ.

ખીલતી આ કળી કુસુમની બોળી પવના કરમાય;

જુલતી આ લલિત પાંખડી, બોળી મધુકર રહાય—પિયુ.

બાળા રસાળી અંતરે, આકુળ વ્યાકુળ થાય;

નમ્ર નવોદ્યા નૌતમ રમણી રસિક નરવર રહાય,

હુંસણી દુઃખી થતીરે કોમળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ.

સીરાં લજ્જન—ભજન, પદ.

નીત તીત ભજ્યે તારં નામ, તારં નામ, તારં નામરે;

પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોજી,

અન ન ભાવે, નજી નીદા ન આવે, સેજલડીએ પધારે મારા શામ.

આની તીરે ગંગા વહાલા, પેલી તીરે જમના વહાલા,

વળમાં ગોકળીઉં રહું ગામ, રહું ગામરે—પ્રેમ.

સીરાંઆધ કરે, પ્રભુ ગીરધરના શુષ્ક,

છેવી પાકોના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે.—પ્રેમ.

કળિયર લજ્જન—ગા, પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ બોલ, તેરા કયા લગેમા મોલ

દમ પાંચ કેસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિ હીસતા,

તેરે ગાંડે દામ ન ખુલતા, તેરે હીસી શુન્દી ખોલ—તેરા.

મન તોરંગી, થોડા—થોડે દા પાંચ બજેરા,

તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, થોડેકી આંગ મરોડ—તેરા.

કર ફેલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,

થે માયા હય જગ ઠગની, તું ઠગનીના સંગ છોડ—તેરા.

ગોરિંદ ગોરિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;

એ કહેવે દામ કળીરા, તું ભરસાગરકે છોડ—તેરા.

કુકળા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંગ)

શા મરે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી ભક્તી સાચી (૨)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—મજ્જન કેરા સામાં, મેં ડગ બીચાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુણજે હવે, આ દિન વનીતાની વાન.

ધર્મ જે વેદ પુરણે ભણીયો, મુખ્ય ધર્મ અદસ્થાશ્રમ ગણીયો,

કૃપાનાથ, મમ, પ્રાણનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—સુણી રિવેક બની મુઠ્ઠ વાળી, થયે પ્રસન્ન અતિ મન આણી.

સલગનના જીવન વિતા કાંઈ છુટીત, વર સાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વપ્નર દેખતાં થાય.)

શા. હલ્લુભાઈ નારણદાસ યુક્તસેલર. શ્રીમહાચોક-સુરત. ૨૧

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,
થાય કાઠી મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ શ્રમ નહીં જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,
તપ વૃત્ત આપ કૃપા વડે, ભાં આતું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નયી સોંધી, મૈત્રી સંત પુરુષની મોંધી,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું,

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ પ્રત્યક્ષીત વર યાચી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાકું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર જે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુરુંજ આવે, જા.
સાવિત્રી—સુપાત જન કરતાં મને, સુપાત્રોનું સનમાન,

સાધુ, તો દુશ્મન તણું પણ સાધિ કર્યાણુ.

સંત પુરુષોની સમાન દષ્ટિ, દયા તણી વરમાવે વૃદ્ધિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુગમમ તારું, તૃષાકર તૃપાની હરનારા,

સત્યવાનના જીવત વિના કાંઈ પ્રત્યક્ષીત વર યાચી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ

યમ—તથાસ્તુ. સાસરીયાનું માન વધાર્યું,

પાંચર તણું પણ કાજ સુધાર્યું.....શાં

સાવિત્રી—પરદુઃખે દુખીયા જાને, દુઃખદ હૃદય વિચામ.

ભરસો ભારે સતનો, કરવતું શુભ કામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ ભાવે, સજ્જન ધર પુણ્યું સૌ આવે,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,

સત્યવાનના જીવત વીના કાંઈ પ્રત્યક્ષીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામી પી આરસ સો પુત્ર થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! થટે ના થાતું અનિવર લેણી,

તજી પુંઠ હવે જા અહોં શોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વદાલો સાધુને જે ચુકે નવ ભગાર,

સાંપ્રત ભુત બંધિયતી, અનિ તણ્યાં આધાર,

સજ્જન કરે ન આશ આપી, બોલ્યું અભેલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) હવે.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વધે તુજમાં ભક્તિ મારી,

ભગવતી હેલ્લુ ઉત્તમ અનુપમ, લે પ્રત્યક્ષીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવત દાન દઈ જીવનને, સલ કરો ભગવાન.

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ ! વાહ ! ગભરાશો નહિ. આ કાંઈ નંવું કૌતક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખારામાં

છપાય છે ! છપાય છે !! છપાય છે !!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા

અથવા

રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧ હું.

કંપલીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો ઓટો જથ્થો.

આ હમારું સ્પેશીયલ શીલેક્શન. ખાસ ચુંટી કાઢેલો સંગ્રહ સુધી
ભરીને રૂપિયા ખર્ચતાં એકઠા ન કરી શકાય તેટલા પ્રમાણનાં
ગાયનો. એક એકથી ચકતી ચીજો.

વોલ્યુમ ૨ જું. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપલીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

બહુજ તાકીદથી હુંક સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો દોઠ રૂપિયો.

વી. પી. પો. ખર્ચ જુદું.

પહોંચેથીજ ! ખરીદવાનો બંદોબસ્ત કરનાર માટે

તે માફ રાખજો ! પાછળથી કીંમત વધુ.

(બાબુલું પેજ વાચવું સુલતા નહીં.)

આ શીલેકશન (સંગ્રહ) કચરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય યુનંદા એક્ટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રાગ રાગણી સાથેના ભરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

જે વોલ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપીયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફૂંકી દેવાના નથી, જોખો ભરીને પૈસા ખરચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભજતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પડીકા બાંધવા યોગ્ય ચીથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે ભુલ ન થાય તે માટે શા. યુનીક્સલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભજતી બુક ગળામાં યોગ્યતાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરહાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે—તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડરેશ તમારા ધ્યાનમાં રાખજો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાસ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—મુરત.

૨૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ જુકસેલર. લીમડાચોક-મુસ્ત.

સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ટેક.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે ભેડી;

હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળું

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગાથા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે—દયાળું

વિક્રમ ચરિત્ર—

નબર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું હું કે બીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—નં

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ,

{ પીધું સામા સાથમાં, શું તેની બુલ્યા શુદ્ધ.

કોણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—નં

સાખી { સુવા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;

{ યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નર.

જાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—નં

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કાધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોદી, તમેજો કીધી,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—નં

અનસુયા—

નર વીણુ જગમાં નાર તણી, કામત કોડી કઢાવે,

હલકું લોહી ગણી અબજાનું, જુઠ્ઠા આજ ચઢાવે.—નં

બહાલા પણ વેરી ચપ બેસે, જેમ કાવે તેમ બોલે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોલે.—નં

કુડ કપટની ભરી કુલટાઓ, લાલચ ચપ લલચાવે,

ભાવરણમાં ભરથાર વિના, ભામિની લાજ લુટાવે.—નં

ભક્તબાળા—

પુરણ બ્રહ્મ પરમેશ, નમન વિભુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ વ્યાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવીધ નામી, અવીચળ હામી, અંતર્યામી.

દીન તણા દુઃખ ટાળક દેવા.—પુરણ.

મહાપ્રેતા કાદમ્બરી—

પ્રેમ બિજ રોપ્યું હૃદયે, જીવન આધાર મારા,

પ્યારા પત્ર તારો ભાળી, કુટયાં નવપક્ષવ ડાળી.

ખીતી પુષ્પે તો હૃદવાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીને પુટે, મીઠાં પ્રેમ પુષ્પ ચુટે,

મારી કુલવાડી લુટે, (૨) જીવન આધાર મારા.

નવી બહાર

પડેલી બૂક

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

ગઝલ કાવ્યમાળા.

કિતોતમ જાનનામય ગઝલો, પ્રેમ રસ, સંગીત રસ અને
અકી રસથી ભરપૂર, વ્યવહારિક અને નૈતીક કાવ્યના જમાના
જ્ઞાન, સુંદર કાટા સાથેનું ભરંગનું રંગીન દેખી
પુકું છતાં—

કો. રૂ. ૦-૧૨-૦ દપાલ ખર્ચ અલગ.

સંગીત કળાધર અથવા

મૃદત ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી ચુંટી કાઢેલા સર્વોત્તમ પ્રખ્યાત
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ જે કાટા સાથે ત્રણ ત્રણ કલરનું
સુંદર પુકું કીંમત રૂ. ૦-૧૨-૦ પાળ અલગ. મળવાનું કોણ
શાંલલહુલ્લાઈ નારણદાસ છુકસેલર. લીમડાનોક-સુરત

